

คู่มือการเขียน รายงานวิจัยและบทความวิชาการ

ด้วยระบบดิจิตอล

ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของครอบครัว

ณัฐพร ไกยราษ

น�าวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

7 . รุป 2555

๑๘๖๗๓

301273

28 พ.ศ. 2555

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กันยายน 2554

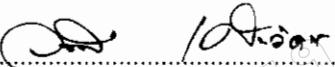
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ณัฐพร ไกยราช ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา¹
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว²
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

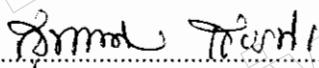
 อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณี เดียวอิศเรศ)

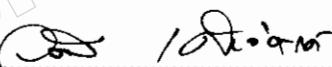
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรวาตี เนียมพิเชฐ)

 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา วัชรสินธุ์)

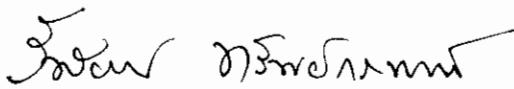
 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณี เดียวอิศเรศ)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุษา เชื้อหอน)

คณะกรรมการสอนนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม³
หลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย⁴
บูรพา

 คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนีกรณ์ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 13 เดือน กันยายน พ.ศ. 2554

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จินคนา วัชรสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณี เดิยวอิศเรศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ ยืนยง และ ดร.วรรณทนา สุกสีมานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยคี semenoma ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไข และวิจารณ์ผลงานทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน โดยเฉพาะท่านศาสตราจารย์แพทย์หญิงศรีกุล อิสรานุรักษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้มีคุณภาพอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลลพบุรี ที่ให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งครอบครัวเด็กวัยหัดเดินทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความรัก ความเข้าใจ การสนับสนุน และกำลังใจอันดีซึ่งจากครอบครัว ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณายับบ์เพาะการเป็น นักศึกษาและนักวิจัยที่ดีในสาขาวิชาพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว รวมทั้งท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจ และให้การช่วยเหลือซึ่งมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี

ณัฐพร ไกยราษ

50910088: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พ.บ.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)

คำสำคัญ: พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก/ ความรู้/ เจตคติ/ เด็กวัยหัดเดิน/ โปรแกรม

การพัฒนาศักยภาพครอบครัว

ณัฐพร ไกยราช: ผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริม

พัฒนาการเด็ก ต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของครอบครัว

(THE EFFECTS OF FAMILY COMPETENCY DEVELOPMENT PROGRAM ON FAMILIES' KNOWLEDGE, ATTITUDE AND BEHAVIOR FOR PROMOTING TODDLER DEVELOPMENT) คณาจารย์ครอบครุณวิทยานิพนธ์: จินตนา วัชรสินธุ์, Ph.D., วารณี เดียวอิศเรศ,

Ph.D. 121 หน้า 1. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อน-หลังนี้วัดถูประسنก์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ต่อความรู้ เจตคติและ พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครอบครัวเด็กวัยหัดเดิน ที่อาศัยในเขตตำบลนางรอง อำเภอทางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 40 ครอบครัว เลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 ครอบครัว โดยกลุ่มทดลอง ได้รับโปรแกรมพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มควบคุม ได้รับ การพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบวัดความรู้เกี่ยวกับ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน มีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ .70 แบบวัดเจตคติต่อ การส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน มีค่าความเชื่อมั่นเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟ์ของกรอนบาก เท่ากับ .72 และแบบวัดพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินช่วงอายุ 1-2 ปี และ 2-3 ปี มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟ์ของกรอนบาก เท่ากับ .92 และ .89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัย พบว่า ผลต่างเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง มีความรู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน เจตคติต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน และ พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินช่วงอายุ 1-2 ปี และ 2-3 ปี สูงกว่าในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 4.36, p < .001, t = 4.15, p < .001, t = 5.95, p < .001$ และ $t = 2.04, p < .05$ ตามลำดับ) ดังนั้นการจัดโปรแกรมพัฒนาศักยภาพของครอบครัวในการส่งเสริม พัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน จึงเป็นที่ควรจะจัดให้แก่ครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวมีความรู้ เจตคติ และมีความสามารถในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินอย่างเหมาะสม อันส่งผลให้เด็กเติบโต เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

50910088: MAJOR: FAMILY NURSE PRACTITIONER; M.N.S. (FAMILY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORDS: BEHAVIOR FOR PROMOTING TODDLER DEVELOPMENT/ KNOWLEDGE/ ATTITUDE/ TODDLER/ FAMILY COMPETENCY DEVELOPMENT PROGRAM

NUTTAPORN KAIYARACH: THE EFFECTS OF FAMILY COMPETENCY DEVELOPMENT PROGRAM ON FAMILIES' KNOWLEDGE, ATTITUDE AND BEHAVIOR FOR PROMOTING TODDLER DEVELOPMENT. ADVISORY COMMITTEE: CHINTANA WACHARASIN, Ph.D., WANNEE DEOISRES, Ph.D. 121 P. 2011.

The purpose of this two-group pre-test post-test quasi-experimental study was to examine effects of family competency development program on family knowledge, attitude, and behavior for promoting toddler development. The sample consisted of 40 families of toddlers living in Nang Rong district, Buriram province, Thailand. The 20 families of toddler were simply randomly assigned into the experimental group, and 20 families were in the control group. The experimental group received the family competency development program while the control group received regular care. Data were collected using the knowledge about promoting toddler development questionnaire with internal consistency reliability coefficient (KR-20) of .70, the attitude toward promoting toddler development questionnaire with internal consistency reliability Cronbach's alpha coefficients of .91, and the behavior for promoting toddler development questionnaire for 1-2 years and 2-3 years old with internal consistency reliability Cronbach's alpha coefficients of .85, and .87 respectively. Data were analyzed by using percent, mean, standard deviation and Independent t-test.

The findings showed that families in the experimental group had mean difference between pre-test and post-test scores on knowledge about promoting toddler development, attitude toward promoting toddler development, and behavior for promoting toddler development at age 1-2 and 2-3 years old significantly higher than those scores of the families in the control group ($t = 4.36, p < .001$; $t = 4.15, p < .001$; $t = 5.95, p < .001$ and $t = 2.04, p < .05$, respectively). Therefore, family competency development program should be provided for families of toddlers in order to enhance knowledge, attitude, and skills for promoting toddler development in the families.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน.....	10
ปัจจัยการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินของครอบครัว.....	18
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวใน การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
รูปแบบการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	44
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิจัย.....	54
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	54
ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนความรู้ของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ....	58
ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนเขตติของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัว ใน การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ....	59
ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 1-2 ปี ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ.....	60
ส่วนที่ 5 เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 2-3 ปี ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดิน ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ.....	61
5 สรุปและอภิปรายผล.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผลการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก.....	84
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

นิพนธ์วิทยานิพนธ์
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของครอบครัวเด็กวัยหัดเดิน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	56
2 จำนวนและร้อยละของเด็กวัยหัดเดิน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	58
3 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนความรู้ของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินระดับก่อนทศสองและหลังทศสอง ระหว่างกลุ่มทศสองและกลุ่มควบคุม.....	59
4 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนเจตคติของครอบครัวในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินระดับก่อนทศสองและหลังทศสอง ระหว่างกลุ่มทศสองและกลุ่มควบคุม.....	60
5 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 1-2 ปีในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินระดับก่อนทศสองและหลังทศสอง ระหว่างกลุ่มทศสองและกลุ่มควบคุม.....	61
6 การเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของครอบครัวเด็กอายุ 2-3 ปีในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยหัดเดินระดับก่อนทศสองและหลังทศสอง ระหว่างกลุ่มทศสองและกลุ่มควบคุม.....	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2 แผนภาพรูปแบบการวิจัย.....	40
3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51

นิพนธ์วิทยานิพนธ์
Burapha University